

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Daminec'a si Joi'a, la fiecare döne septemnani cu adausulu Foisiorei. Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gafta prin scisorii fiancate, adresate cătra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 85.

ANULU XXV.

Sibiu 27 Octobre (8 Nov.) 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se plătesc pentru antă'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a döu'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Resbelulu.

Sibiu in 26 Octobre
7 Novembre

Dela 30 Octobre incóci nu s'a intemplatu nimicu insemnatuci nici pe câmpulu de resbelu in Asi'a nici pe acelu din Bulgari'a. Dela nemicirea armatei turcesci in Asi'a si dela deseverisirea incunguriarei lui Osman-pasi'a prin ocuparea positiunei dela Dolni-Dubniak si Telisiu, turcii au aflatu de bine a nu mai publica nici o depesia de pe câmpulu resbelului. Este semnificativ si acest'a cu atătu mai multu, cu cătu scirile despre neliniscea poplatiunei din Constantinopole se inmultiescu. Telegramele rusesci, ce s'a publicatu in acestu restimpu, ne dau unu resumatu despre intemplările de pe câmpulu de resbelu si suntu de urmatoriu cuprinsu:

Petersburg, 3 Novembre. (Oficialu). Wisincov, 2 Novembre. Dupa ocuparea aprópe fără lupta a orasului Köprikiöi, sér'a in 28 Octobre de cătra trupele generalului Heimann, cu care ocasiune ariergard'a lui Muktar si Ismail-pasi'a s'a retrasu in grada cătra Hassan-Kaleh, cavaleri'a nostra a continuatu persecutarea si a atacatu pe la 2 óre nöptea bivuaculu inimicu; dupa unu scurtu focu de tiraileri döue sotnii de cosaci cu o comanda de rachete, döue escadrone si unu pontonu a unei bateriei calaretie au intratu intr'ensulu, au omorit preste 100 ómeni si au silu pre ceilalți la fuga. Persecutarea s'a continuatu 6 verste si s'a sistatu numai din cau'a obosirei cumplite a ómenilor si a cailorui. La 5 óre dimineti'a cavaleri'a nostra a ocupatu Hassan-Kaleh. Intr'aceea cavaleri'a nostra a ajunsu pâna la Curudciue, 18 verste departare de Erzerum. Dupa ce trupele nöstrea facutu fără intrerumpero o cale de 55 verste, au sistatu marsiulu. Inimiculu bivuacheaza in positiunile dela Develeoiun, unde se concentreză acum colónele lui Tergukassoffu si a le lui Heimann.

Afacerea dela Hassan-Kaleh si miscarea seversita de trupele nóstre in dosulu muntelui Saganlug la Erzerum, suntu mai pre susu de ori ce lauda. Perderile suntu fórte neinsemnate. Durere ca unu majoru si unu capitanu fu ranitu greu si adjutanțul comandantului supremu colonelului Tolstoj fu ranitu usioru.

Petersburg, 3 Novembre. Generalulu Karzeff comunica din Bogot cu datulu 2 Novembre, ca Teteven, unde au fostu 7 fortificatiuni mari si 30 mai mici, s'a luatu.

Turcii au lasatu pe câmpulu de batalie preste 100 morti, perderile rusesci suntu neinsemnate. Rusii au luatu provisioni mari de proviantu, instrumente de sapatu, patrone si multe vite.

Eri a inspectionatu Marele principé Nicolae positiunile ocupate de noi la Dolni-Dubniac, de unde in urm'a apropierei trupelor nóstre in sér'a din 1 Novembre, turcii s'a restrasu la Plevn'a. In acestu modu a ajunsu acea positiune insemnata in mânilor nóstre fără lupta. In aceeasi di amu inaintatu noi 2 verste dela Dolni-Dubniac cătra Plevn'a. Ne-amu si intarit in positiunea nouă cătra Orchani'a. Infanteri'a nostra a ocupatu Lucoviti'a, pre căndu cavaleri'a a inaintatu si mai

departe. Chefket-pasi'a s'a retrasu cătra Orchani'a fără a se angagiá la lupta.

Sistovu, 18/30 Octobre.

Cuartirulu generalu alu imperatului se afla la Parodim, ceea ce face a se crede ca o actiune decisiva este iminenta. Batalia dela Dolni-Dubnik a fostu din tóte punctele de privire fórte favorabile rusilor, si pusc'a sistemul Berdanu a probat u ca este esclintele.

Generalulu Gurko a procedat in tr'unu modu admirabilu. Elu a condusu mai intăiu mersulu gardei imperiale in acela'si modu că la Lovcea, si apoi deodata a luat directiunea spre Sofi'a.

Rusii au luat 200 prisoneri, impreuna cu unu pasi'a, precum si multe provisioni. Cerculu de incungiurare a Plevnei este acum deplinu inchis. Tóte comunicatiunile lui Gazi-Osman suntu cu totulu tăiate. Dupa spusele desertorilor cari vinu in grupe, lips'a munitiunilor este mai mare decătu lips'a provisionărilor.

Pe Lom situatiunea e asemenea fórte favorabila. Suleiman-pasi'a s'a departatu in adeveru de Lom. Soldatii lui suferu de scorbutu si de tifus. Unu desertor prinsu din batalia dela Iovan-Ciflicu, m'a asiguratu despre acestu faptu.

Garnisón'a Rusciucului este in acestu momentu numai de 14,000 ómeni, si mai in tóte dilele e bombardata din Giurgiu. Mai multe monitóre mici rusesci, cari suntu facute anume pentru servicii pe Dunare, au inceputu sa apara in acestu riu.

Drumul de feru dela Sistovu la Ternov'a a inceputu. Mai bine de 1000 bulgari lucréza cu multa activitate la facerea terasamentelor si altoru lucrări. —

Lupt'a dela Gorni-Dubnik.

Corespondint'a particulara a „Romanului.”

Verbitia, 16/28 Octobre 1877.

Inainte de tóte me simtu datoru a ve esprime deosebit'a mea multiamire pentru amabilitatea, cu care a-ti bine-voit u a primi putinele renduri ce v'amu tramsu, spre a-mi face o mica datoria in facia cu o armata atătu de brava, precum au dovedit stralucitele fapte din dilele trecute, cari fără indoiéla voru remânea de astazi inainte nesterse in istoria tie-rei românesci.

Evenimentele dinaintea Plevnei au remas, cu putine exceptiuni, ne-schimbate. Nu ve potu dă amenunte asupr'a miscarilor si lucrărilor esecutate in dilele din urma, cari intr'o positiune că aceea in care se afla armat'a, care asediéza positiunile Plevnei, suntemu cu totii siliti a pastră secretulu cerutu de strategia.

Stralucit'a victoria, dobândita de trupele ruse ajutate de armata româna dinaintea Gorni-Dubnicului o cunosceti déjà prin telegrafu. Eu ve voi dă amenuntele acestei inversiunate lupte, care a durat u 8 de dimineti'a pâna la 9 óre sér'a, fiindca amu avutu placut'a ocasiune sa asistu că marturu ocularu.

Trupele aliate parasisera positiunile ocupate in diu'a de 11 Octobre la Trestenik pe la óra 11½ din nöpte, indreptându-se spre Etropol.

Acolo se desparti brigad'a dlui colonel Cantili spre a aperă positiunea dela Dolni Etropol, in facia cu gur'a Plevnei. Unu batalionu din alu 16-lea r. de dorobanti si alu 2-lea batalionu de venatori dimpreuna cu divisiunea de cavaleria româna, urmase marsiulu spre Gorni-Dubnik cu trupele, cari forméza divisiunea rusa comandata de generale Arnoldi.

Sosindu pe la órele 7 dimineti'a dinaintea positiunilor satului Dolni-Dubnik, luara imediatu positiuni de lupta, si in acelasi timpu o bateria româna incepù foculu in contr'a fortificatiunilor pasagere, construite de turci pe platoulu din facia satului Dolni-Dubnik.

Ante-posturile turcesci ale trupelor, cari ocupau Gorni-Dubnik cu fortificatiunile lui, erau gonite din locurile ocupate, pe nisice vii situate intre Dolni-Etropol si Gorni-Dubnik.

De atunci foculu n'a mai inčetatu.

Sosindu la Gorni-Dubnik trei divisiuni din gard'a imperiala luara positiuni astfelui incătu formau unu mare patratu, din care divisiunea Arnoldi formá o lature avendu in drépt'a divisiunea Elis, iér' divisiunea Cerna-subuff formá unu unghiu, cu divisiunea Laskareff.

La órele 12 din di, sub o canona teribila, la care turcii respundeau cu multa violintia, unu regimentu din garda, care se afla in fati'a satului, ajutatu fiindu si de alte trupe la ambele aripi, inaintéza si ajunge la inaltimile dela Dubnik, de unde inamicul se retrase in taber'a intarita de deasupr'a satului. La órele 2 unu regimentu de tiraliori din garda, inaintéza pâna la o prapastie care se afla la 300 metri de fortificatiunile turcesci. Artileria a inaintat u asemenea pâna ací, de unde concentrase totu foculu asupr'a positiunilor ocupate de turci.

La óra 5½ sér'a, cerculu de feru dimprejurulu redutei se strinse si, dupa unu semnalu generale, se aruncara 14 batalioane asupr'a ei. Nu mai erá focu, erá o explozión generala de care tremurá pamentul impregiuru. Trupele de sustinere ridicau chipuri si se inchinau, cerendu dela Ddieu ajutoriu pentru bravii loru camaradi cari inaintau necontentu.

Blokhausurile din intrulu redutei ardeau; dar' puterea vrajmasiului nu erá rupta, si, spre onórea armatei inamicice, ve declaru ca nici-odata nu s'a aperat u positiune cu mai multa bravura că redut'a dela Gorni-Dubnik. Acést'a in se nu putea fi unu obstacolu pentru bravii din garda, cari cu rendurile decimate inaintau spre tient'a loru. In fine, la 7 sér'a se infige vulturnul imperial pe parapetul redutei, in intrulu cărei'a ardeau munitiunea, cai, si chiaru corpuri de ómeni.

1600 prisoneri, dintre cari unu pasia si 4 tunuri, cadiura in mânilor trupelor victorióse, cari au suferit perperi simtietóre, mai alesu in corpulu oficiarilor. Se evaluează cifra de morti si raniti la 3000 ómeni, dintre cari 130 oficiari.

Turcii au perduu aprosimativu 4000 ómeni. O óra dupa incetarea luptei, d. generale Gurko trecea prin tóte bivuacurile trupelor multiamindule pentru bravur'a, cu care s'a purtat u diu'a dela 12 Octobre.

Intorcându-me, aflu de schimbările facute in comand'a divisiiei IV. Permiteti-mi a espune prin organulu

d-v. parerea de reu ce simtu pentru schimbarea d-lor, d. Colonelu A. Angelescu si Voinescu. Timpulu ce am petrecutu cu divisi'a comandata de d-lor mi va remâne pentru totu-déun'a că cea mai scumpa amintire ce voi potea pastrá din campania actuală. Multiemescu pe acesta cale fostului siefu alu divisiiei IV si amabilelui siefu de statu maioriu d. Colonelu Voinescu, cari m'a primitu si tratatu pe unu vechiu camaradu alu d loru.

Misiunea d-lor in locul ce voru ocupá, dupa inaltu ordinu, nu va fi mai putinu glorioasa.

Lachmann.

Corespondentulu diariului „Augsburger Allgemeine Ztg.” comunica urmatorele asupr'a celui din urma asaltu, intreprinsu de români, contr'a redutei Bucov'a dinaintea Plevnei:

Eri au mai sositu căte-va sciri despre ataculu incercat u 19 Octobre de trupele române contr'a redutei Bucov'a. Din nefericire, s'a constatatu, ca informatiunile particulare in ce privesc perderile, au fostu intemeiate; pe căndu, sorgintea oficiala indicá cifre neexacte.

O telegrama comunica ca perderile românilor se urca la 2 oficieri si 200 soldati morti, 20 oficieri si 707 soldati rânniti. Dar' si aceste cifre n'a fostu esacte; oficiosulu „Romanulu”, arata ca numerul mortilor este 283 si alu oficerilor rânniti de 22. Din tóte acestea resulta ca, in totalu, suntu vre-o 1500 soldati si oficieri in stare de a nu mai putea luptá. Dëca telegrama oficiala adaoga ca si turcii trebue sa fi suferit mari perderi, acést'a este pentru români o mica consolatiune, cari, inca de multu, si, din ce in ce mai multu, bléstema acestu resbelu.

S'a spusu ca asaltulu contr'a redutei s'a intreprinsu numai de 4 batalioane. Acést'a nu pare a fi esactu, căci, in asemenea casu, români, aru fi perduu aprópe jumetate din oficieri si soldati. Dar' chiaru indicațiunea mortilor si rânnitoru contradice o asemenea scire, căci acesti apartin la 7 batalioane diferite. Ori cum aru fi, este positivu ca colónele de atacu au intempinat u focu atătu de ingreditoriu incătu au fostu nevoie de a se retrage. La siése si jumetate óre, redut'a a fostu din nou atacata de alte batalioane cari sarira, vitejesce, in santiuri. Ací in gropile mortii, ostasii remasera mai multu de o óra si incercara in desiertu de a se urca la reduta. Acést'a a facutu sa se créda, la inceputu, ca redut'a a fostu luata. In cele din urma, colónele au fostu silite sa se retraga, si, la esirea loru din santiuri, perdura, naturalmente, multi ómeni.

Impartasim u publicului ací in estrasi apreciările unui corespondinte a diariului englesu „The Times” despre ataculu dela Plevn'a:

Ataculu dela 19 Octobre contra redutei Griviti'a ne dă o lectiune fórte instructiva despre ceea ce aru rezultat pe viitoru din asemenea asalturi, dëca s'aru mai dă sub foculu uciditoriu alu acestorui arme cu repetitiune.

Totalu ací fusese condusu fórte bine, dupa regulile artei. Se lucrase

cu sap'a pâna la patru-dieci de pasi. Atacul a fostu bine facut de trei batalioane de români, cu alte trei batalioane in rezerva, pentru a le sustiné. Mai multi omeni nici nu puteau incapa in acel locu. Cu tóte acestea, români au fostu respinsi, dupa ce au suferit perdeuri, ale căroru cifre suntu singure de ajunsu pentru a probá cu căta bravura s'au luptat.

"Turcii la rendu-le erau fórtate bine pregatiti. Pe amendoué pártille, pe unde erá possibilu unu atacu, ei asiediasera trei renduri de carabine, unulu deasupr'a altui'a. Cu acestu mijlocu, ei au pututu sa traga căte döue-dieci de mii de focuri pe minutu. Astfelii români cu tóte silintiele loru, fura siliti sa se retraga cu perderi cari suntu cea mai onorabila marturisire despre barbat'i loru. Principele Carolu, si elu unu Hohenzollern si dintr'o rasa de resbelnici, cu dreptu cuventu se pote mandri de tenerile lui trupe; — ele au cadintu, dar' au cadiintu intr'unu modu fórtate onorabilu, acolo unde erá aprópe impossibile de a reusí".

Revist'a politica.

Copurile legislative, de dincóci si de dincolo de Lait'a, suntu ocupate si preocupate de innoirea pactului dualistic. Pe fia-care di se schimba scările despre intielegere si neintielegere in privint'a pactului intre jumetátile imperiului seu monarchiei. Ministrii unguresci caletorescu la Vien'a si pentru variatiune vinu si cei dela Vien'a la Budapest'a in afacerea pactului. Diurnalele oficiose ne procura mangaiere de căte o di, spunendu-ne ca s'a aflatu cheia intielegerei intre cei de dincolo si de dincóci, dar' totu ele suntu silita a ne areta in diu'a urmatore ca cheia inca totu nu s'a aflatu.

Pecându cu pactulu merge anevoia, vedem ca cu tratatulu comercial intre Germania si Austro-Ungaria merge si mai anevoia. Barbatii nostri speciali propun tarifele autonome. Prin acésta voru sa dica ca in privint'a comerciala Austro-Ungaria are perspectiv'a cea mai buna de a remané isolata. O mica si nesigura mangaere ne mai remane scirea din urma, colportata de mai multe foi, ca, in casulu extremu, tratatulu comercial incheiatu cu Germania la 1868, se va prolungá pe unu anu.

Situatiunea pe teatrulu de resbelu este fórtate in defavorulu Turciei. Cerculu de feru la Plevn'a stringe pe Osman-pasi'a totu mai tare si-i deschide perspectiv'a unei capitulári. Suleiman pasi'a, teribilulu dela Sipc'a, s'a imblantit fórtate multu decându a urmatu in comanda lui Mehemed Ali. Armat'a clironomului rusescu in fatia, a lui Zimmermann in dosu si a ducelui Constantin in côte, este o situatiune cătu de neplacuta pentru armele turcesci dela Rasgrad. In fine fug'a cea pe intrecute a lui Muktars-pasi'a in Asi'a, incătu rusii abia se potu tiené in urm'a lui, au facutu impresiune mare in Constantinopole. De ací vestile cele multe de mediatiuni si de pace.

Rusia in se care are 32,000 turci prinsi cu 12 pasie si vre-o 50 tunuri pare a nu se impressiuná nici de mediatiuni nici de pace. Din contra ea se pare resoluta a dictá pacea in Constantinopole. La presupunerea acésta indreptatiesce scirea despre formarea unei armate noué, numita armat'a de Balcanu, in care va figurá divisiunea I româna că trupa aliata. Acésta aru indicá ca armat'a româna nu se va intóre din Bulgari'a nici dupa caderea Plevnei.

România, dupa cum ni se infatișeza noué lucrurile, va continuá oper'a sea pâna in sfersitu, pentrucá la sfersitulu actiunei militare se pote avé cuventu si ea in interesulu propriu si generalu alu Europei. Cumca va avé cuventulu se asigura de pe

acum. Pentru că sa-lu aiba trebuiu sa fie independenta. România s'a declarat pe sine independenta, formalu in se pâna acum nu este recunoscuta de nimenea. Tiarulu rusescu a datu dovedi ca o recunóisce prin faptulu ca a primitu cordonulu celu mare a "Stelei Romaniei." Nu e indoiala asiá dara ca si formalu va recunóisce independentia Romaniei la tempulu sositu. In cercuri politice, si inca in cercuri normative, se vorbesce ca România va esí din resbelulu acest'a că statu independentu. Corespondentulu berlinesu alu fóie "Polit. Corr." despre care se sustine ca are informatiunile sele din imprejurimea lui Bismarck, atinge cód'a acésta. "Pol. Cor.", vorbindu despre intențiunile Rusiei in Europa serie: Rusia nu pretinde nimic'a din Turcia europeana. Acésta s'a disu de multu cu tóta autoritatea, la Berlinu si la Petersburg, inca inainte de conferintiele din Maiu 1876, tienute la Berlinu, si dupa ce România probabilu ca va reesi din resbelulu acest'a că statu independentu la Dunarea de josu, de ocupári de teritoriu din Turcia europeana din partea Rusiei nu pote fi vorb'a. Este dara de prisosu a provocá din căndu in căndu pe scena pantiu acésta de temeri. Cu ocazia acésta se pote observá ca principalele Carolu si principés'a Elisabet'a prin purtarea loru in tempurile aceste critice si au inmultit simpathiele, cari au esistat si mai inainte in cercurile nóstre pré inalte. Totu asiá suntu recunoscute dispositiunile militare ale principelui Carolu si nu mai putiun tienut'a armatei române. România a dovedit u ca ea scie a se bate pentru independentia pretinsa de dens'a si ca prin acésta si-a dovedit u vitalitatea.

La tóta intemplarea este in interesulu Europei precum si alu Romaniei déca se va creá o positiune pentru tiéra carea se indrepte ambitiunea partidelor spre lucruri mai bune decât u luptele dupa guvernul." In legatura cu aceste ni se pare fara temeu cele respondite de "Vossische Zeitung," care pretinde a scí si punctele de pace statorite intre puteri. Dupa punctele din "Vossische Ztg." independentia Romaniei inca este ascurata, nu inse si intregitatea. Dupa punctulu alu 5. România aru inapoiá Rusiei Besarabi'a castigata la 1856; aru capetá inse dreptu despagubire Dobrogia. "Rom. Lib." discutandu in unulu din numerile sele versiunea acésta, afirma din tóte puterile ca din România nu se va luá nimic'a. Castigulu aru fi mai micu decât u pagub'a.

Clusiu, 4 Novembre n.

("Haladás" si scările române.) "Haladás" din Turd'a aduce in urulu 48 dela 31 Octobre urmatoriulu articulu de fondu, a cărui critica o incredintá on. publicu cetitoriu insemanandu puru si simplu ca articululu acest'a de siguru a cursu din pén'a dlu Moldován Gergely.

Articululu intitulat "Despre scările române" si adresatu "metropolitului si pressei române" suna asiá:

"Gazeta" iá in nume fórtate reu giurstarea, ca comitetulu administrativ (din Turd'a) a hotarit u inchiderea scările gr. cat. din Ludosiu de pe Muresiu. Acésta e lucru usioru, precum preste totu e usioru de a laudá séu blamá de dupa înésa dispositiuni singuratic. Trebuie ina esitu in vieti'a practica si trebue privita négra neactivitate, lene si indolentia in caus'a scărelor române; trebue vediu cu ochii, cum se imbuibéza preotii (a popák) in ziduri pompóse, pre căndu copiilor (de scola) se tavalescu prin cojice asemenea cotetielor de porci. Va vedé si Baritiu si Muresianu ca facu bine inspectorii scolari, déca trediescu, prin astfelii de taituri de vena, caus'a scolaru si curetia tenuulu de calbáza.

Nu suferă indoiala ca conditiunea

principale pentru esistint'a unui poporu este scóla: ne mirâmu in se, cum poporul acel'a care si-a inchipuit spre propri'a sea delectare unu trecutu asiá de stralucit istoricu; care e petrunsu asiá de tare de credint'a unui venitoriu maretu — cum tocmai acestu poporu, respective conducatorii lui nu misca nimic'a in caus'a scolaru, ci din contra se mintiesce elu pre sine in acésta afacere.

Asiá este, mintiescu; docintele ("a daszkel") mintiesce preotului, acest'a protopopului, protopopulu episcopului si metropolitului; toti aduna cele mai miserabile minciuni in relatiunile loru scolari spre a insielá caus'a scolaru, pe sine insisi si pe metropoliti. Si minciunile acestea tienu de ani. De susu pâna josu mintiescu in modulu celu mai impertinentu ca scările li suntu in cea mai buna ordine si cumca corespundu legilor, de vomu privi numai comitatulu nostru (adeca Turd'a-Ariesiu) vomu aflá, exceptandu tractulu propopului Vlas'a, numai că retacita ici colea căte o scola suferibila, pre căndu pe cele-lalte le putemu usioru inchide pe bas'a legei si a dreptătiei, fiindu totu atâtea scandale.

Er' déca le inchidem? — Se apuca press'a si suspicionéza pe organele disponatore ca aru fi purcesu din dusmania; căci eata, dupa raportulu protopopului, acele scoli suntu bune, si raportulu protopopului e săntu. Raporturile protopopilor insa suntu vorba de vorba minciuna, si acest'a potu minti cu atât'a mai usioru, fiindu in praesa nu-i controléza si nu-i visitéza nimenea. Metropolitii inca nu s'au ingrijit, din propriulu impulsu, despre aceea că sa visiteze si controleze scările prin mijlocirea comisarilor proprii. Enfaca-o acésta si voru vedé, in ce conditiuni miserabili se afla invenitamentul la români si in ce modu impertinentu a mintit preotimea pe cont'a binelui comunu.

Er' déca se voru visita prin astfelii de comisari scările române, se va mirá insusi comisariulu in ce gradu si a vatematu respectivulu inspectoru (regiu) de scola chiamarea sea suferrindu si sustineandu si pâna aici scările acelea.

Déca judeca press'a româna, judece cu fundamentu, nu sumutie prin nebasat'a sea aperare pe nataraii la indolentia si mai mare, căci ne temem, ca déca va face martiru din fia-care, a cărui scola s'a inchis, adi mână nu voru mai incapé in sinulu ei. — Ce e mai usioru decât u aceea de a fi mare si in casulu, déca nu face nimic'a si trandavesce omulu.

Aru trebuí că din contra press'a româna sa-i sbiciuésca si imbarbateze pe unii că acésta e metropolitii sa inspectiuneze in fia-care anu prin unu oficialu dela centru scările; astfelii va fi ce-va din invenitamentul românu; altfelii fórtate anevoie.

Astfelii "Haladás". Se vede dar ca si gân'a órba gasesce căte unu graunte. Spre salvarea onórei pressei române concedem, si recunóscem, că "Haladás" abstragendu dela esagerările triviali din articululu de mai susu, are in unele dreptu. E adeveratu, ca nepasarea cătra invenitamentu cresce pe di ce merge si la nechiamati si la chiamati. E adeveratu, ca din raportele organelor inferiori nu suntu totudéun'a si tóte esacte si e adeveratu ca dintre organele superiori administrative eclesiastice unele se pórta cătu de masteru cătra invenitamentul popularu. Respunda despre acésta respectivii inaintea lumei si inaintea lui Dumnedieu! Noi sa vedem ce e cau'sa indolentiei nóstre cătra scoli pe de o parte, si care e impulsulu la domnii dela putere spre inchiderea scărelor nóstre pe de alta parte.

Spre infinitarea unei scoli dupa prescriptele legei scolari se recere in calculi minimali 1. unu capitalu de 1000 fl. spre zidirea, 2. unu capitalu

de 200 fl. spre indiestrarea, 3. rent'a unui capitalu de 500 fl. spre conservarea scările si 4. rent'a unui capitalu de 6000 fl. spre salarisarea unui docint. Ei bine dle Moldován Gergely, de unde le vei scóte acestea la comune cu căte 50—100 de familii? — Si de unde in tempurile nóstre, căndu scimu pré bine, ca un'a $\frac{1}{3}$ a venitului bietului tieranu 'lu consuma contributiunea de statu, alt'a $\frac{1}{3}$ o consuma sustienerea celor 14 — di patru spre-diece — functionari politici comunali (notariu cercualu, medicu cercualu, tutoru comunalu, percepto com. primari, jurati, vigili, pastori, mósia, spionu de morti (halotkém) si de alte ...) a căroru salarisare anuale incarca bugetulu celei mai mici comune cu minimulu de 500 fl. —

Dar' posito ca după ce e trasa si pelea de pe bietului tieranu amu mai putea ciocârti baremu vre-o bucatica din carnea lui spre scopurile nóstre scolari: ce potestate esecutiva ni stă la dispositiune? A contă la sacrificiul benevolu a poporului sub impregnările de astadi e nonsens; dar' nonsens e si aceea de a acceptá dela solgabiraii d-vóstre sa esecveze repartițiunea spre scopuri scolari, acolo, unde nu mai are din ce esecvá darea publica.

Si apoi ce ni folosesce déca ni si succede cu căta truda de a face ici colea baremu incepitulu unei scările? Veniti d-vóstra, inspectorii regii scolari, omeni procopsiti si cu autoritate mare si ici nu ve place hornulu coloferestr'a, dincolo ochii invenitatorului s. a. asemenea, si eata ca admoniasi ex clausula generali de repetite ori in tempu de 2—3 luni, apoi referati in comitetulu administrativu, care, firesce "convigendu-se" despre adeverulu referadei d-vóstre (?), votéza unanimu ca e de parerea dlu referinte de a se inchide scóla, va sa dica de a se nimici cu o trasura de pena aceea, la ce amu lucratu noi de 5—6 ani cu truda amara. Acum judece ori ce omu cu conștiintia si nepreocupatu ce e mai rationabilu de a posedu unu inceputu cătu de debilu, cătu de micu, ori a nu posiede nimic'a séu chiaru a sdrumicá labórea de 4—5 ani?

"Dara asiá mergu acestea acolo, unde se face din tóte politica, unde au tóte a servi numai unui scopu. Era cumca procederea d-vóstra e de acésta natura — sa vi-o documentamu, sa vi-o spunem pe facia.

"Sa incepem cu Ludosiu de pe Muresiu, a cărui scola o casarati mai pe urma. Scimu si noi ca Ludosiu are o positune etnografica fórtate momentuoasa pentru scopulu d-vóstra. E situat la marginea Campiei transilvane unde stau români, de-si că bradii, pe teritoriul celu mai fructiferu alu patriei nóstre. Aici dara aveti lipsa de unu cubulet magiaru, din care sa puteti forma cu timpulu oas'a verde si viua a magiarismului, redut'a pleyniana, de care sa se frângă undele romanismului Opidulu Ludosiu are si positiune topografica fórtate momentuoasa. Gar'a, fluviul Muresiu cu podu bunu si siosea principală. Mai trebui căti-va cismari, pelari, cojocari de secuiu, 4—5 armeni renegati cu cremeni, piperiu si calicantu, apoi vre-o 2—3 "civi magari cu buze israelitene" si eata ca e gata "magyar világ" (globulu ungurescu!) Cum-ca la atare punctu sta prostu o scola românescă, e lucru asiá de "firescu", precum e de verosimilu ca s'aru fi stersu de acolo chiaru căndu aru fi fostu zidita de granitu, cu hornu francezu, ferestra de cristal si de aru fi avutu docentu pe insusi dlu M. G.

Destulu ca primulu pasu s'a facut, si alu doilea va fi — de nu este déjà — infinitarea unei scoli de statu comunali cu 2—3 docenti de secui cari din limb'a nóstra sciu numai vorbele "moi talhari, prost rumunu", iéra primele

cuvinte ce le va scrie pe tabulă scólei voru fi „bûdös, olâh, kôlyök.”*)

Că alu 3-lea pasu va urmă inchiderea tuturor scólelor române din giurulu Ludosului in distantia de 5—6 chilometri, firesce numai din caușa că nu cum-va sa se molepsescă scóla „corespondietore legei“ de „cotetiele cu calbéza“ de prin pregiuru; iér' déca copii de român din comunele invențiate tocmai aru dorî sa invetie rugaciunile Ddieesci potu veni pâna la Ludosiu, unde, de se si numesce „Tatalu nostru“, „miatyánk“ — totu creștini voru remâné, pentru ca semilun'a ce se ivesce din cându in cându prin ferestile astorii ostrôve nu are însemnatate religionara.

Sa trecem dela Ludosiu la *Bandu* apoi la *Mociu*, la *Calat'a mare*, la *Valcavu* s. a. si vomu află pâna la unu firu de peru totu acele date, totu aceea procedura. Dar' ce nu vomu află nice băremu „că retacita“ unde-va e: *limb'a materna a populatiunei*, despre care asiáni se pare ca amintesce ce-va legea d-vostra scolară — fără inse de a fi cetită seu auditu pâna acum, ca s'a trasu la respundere vre-unu domn inspectoru (regiu) scolaru pentru ca nu a ingrigită: că in susu numitele scoli sa se dozeze dupa prescriptul legei si *limb'a româna*.

Poftim dle Moldován Gergely reștrârnale aceste, dara nu cu minciuni, că „popii si docentii (papák és daszkek) cei românesci, ci cu date oficiose, ce că unui inspectoru de scóle trebuie sa-ti stee la dispositiune; noi vomu legitimă assertiunile nôstre prin acte oficiose si date statistice cu alta ocazie.

Turturelu Codreanu.

Români din Turci'a.

Compatriotulu nostru de odinioară, din *Hasiagu*, *Nifon (Nicolae) Balasieseu* petrece de mai multi ani in Turci'a. Elu si-a facutu de problema de o parte a contribuî dupa puterile sele la redeseptarea românilor vietuitorii in Turci'a si de alta parte a descoperirii publicului român din România de dinocic de Dunare ceea ce se petrece intre acei români. Cu ocasiunea acăstăi luâmu din ciclulu celu numerosu, coresp. a XI si XII, tramise la „România Libera“ si publicata in acelasi diuariu sămbata in 22 Octobre a. c. Un'a e intitulata: *Scólele române si episcopia româna in Dobrogi'a*.

Dupa ce, eu subsrisulu, cu ocasiunea caletoriei mele prin Turci'a europeana (1870—1875), spre a cercetă pe români locuitori acolo, si starea vietuiirei loru a o cunoscere; unde in provinci'a Dobrogea gasii 27 comune române, pe care tôte, in unulu din articulii precedinti din acăsta fôie, le specificau cu numele, aratându-le si numerulu familiei ce cuprindu fia-care din aceste 72 comune; — iér' in pregiurulu Vidinului aflau alte 64 comune, preste totu 136 comune in Dobrogea si Bulgaria, mai tôte aceste comune curatu române, unde suntu cîte putină bulgari amestecati cu români; si din aceste 136 comune române, unele suntu fără mari si populate, de 200, 300, pâna si de 600 familii române un'a, cum este Turtuca'a, preste ap'a de Olteniti'a, comuna de 625 familii, din care 565 suntu curatu române, si numai 60 familii bulgari; alte nationi acolo nu suntu. — Români din Dobrogea suntu fără lucratori, ocupându-se cu totu feliul de intreprinderi, avendu si patimentu bunu si indestul, ei dupa impreguriările locului tôte necesarele le au, vite si alte averi materiale, fiindu cu tôte multia-

*) Sa ne aducem aminte de copilaria nostra dle M. G. Oare cu noi nu s'a intemplatu totu asiá? Oare nu de pe atunci s'a implantat in inimile unor renegati perfidi de astadi rusinea de a se spune de român, pre cându tatalu loru că simplu caramidariu — ori opincariu pote nici unu cuventu nu scia unguresce? Nu de atunci s'a oltoit in ei ur'a cea bestiale cătra consângenii loru, de care nu mai suntu capabili numai lupii ce stau sa turbe de fome? „Esempiu trahunt, figura docet“!

miti, numai un'a le lipsesc, nutrimentul spiritualui si celu intelectualu, ei pe acesta nu-lu au, care lu da numai scóla. Si asiá dar' eu gasiî pe bietii fratii nostri români din Turci'a ca ei scóle nationale prin comunitatea loru n'au, asiá incătu copii loru, din lips'a de scóle, crescă că vitele, fără nici o instructiune si, cându suntu mari, devinu toti numai servitorii de Iosu si ordinarii altorii nationalităti, cari totu suntu mai descepti de cătu români, si caușa, ca români, cari din firea loru suntu destulu de descepti, dar' lipsindu-le scóla, si neinventiându nimic'a in copilarie, cându se facu mari, totu nimic'a sciu, prin urmare dar', ei crescându mari, nu suntu buni de nimic'a.

Trist'a acăsta stare a acelor frati români din Dobrogea vediîndu-o, solicitau o autorisatiune pentru Dobrogea dela celu de atunci bunu pasia in Dobrogea, Ismail Beiu, de a putea fi acolo dascalu românescu, cum amu fostu si in România pe care o si obțineau; si asiá eu cu acea arma intarită, in calitate de directoru de a putea organiză scóle primare prin comunele române din Dobrogea, pe care ordinatiune (burniuldu) mutesariful meu o impartasi si respectivilor caiamcani (prefecti) de prin districte. Eu dar' cu acăsta putere investită, organisaî 21 scóle române, incepându cu cea din orasiulu Tulcea si anume:

1. In capital'a Tulcea, unde suntu 400 familiu române.
2. In com. Niculitelu, cu 168 fam. rom.
3. In com. Isaccea, cu 186 fam. rom.
4. In orasiulu Hirsiov'a (Vóros) cu 260 f. rom.
5. In com. Groap'a Ciobanului cu 136 f. rom.
6. In com. Garliciu, cu 125 fam. rom.
7. In com. Daienii, cu 315 fam. rom.
8. In com. Ostrovu, cu 105 fam. rom.
9. In com. Topatu, cu 225 fam. rom.
10. In orasiulu Macinu cu 360 fam. rom.
11. „ comun'a Grecii cu 185 fam. rom.
12. „ comun'a Fontan'a Nedeli séu Satu-nou, 150 fam. rom.
13. In com. Turcói'a, cu 155 fam. rom.
14. „ com. Jijil'a, cu 110 fam. rom.
15. „ com. Picineag'a, cu 125 fam. rom.
16. „ com. Arzaclau, cu 98 fam. rom.
17. „ com. Pisic'a, cu 95 fam. rom.
18. „ com. Garbanu, cu 94 fam. rom.
19. „ com. Vacareanii, cu 285 f. rom.
20. „ com. Luncaviti'a, cu 250 f. rom.
21. „ com. Rachieriu, cu 60 fam. rom.

Totu noi institutori din aceste 21 scóle române indata cu a loru numire si intarire in a loru functione de profesori, fura retrubuiti cătă-va ani cu câte 200 lei (două lire) turcesci pe luna, banii dati dela conaculu fia-cârui districtu, salariulu de bu-nulu de atunci pasia Ismail Beiu, efectuatu de directorulu scólelor române de atunci pe acolo, Nifon Balasiescu. — Acum firesce ca acea lăea de institutori pentru acele scóle nu mai esista, ea va trebui de nou creata, totu de unu asemenea barbatu, pentru scólele ce iér' din nou voru trebui a se crea pe acolo.

Cu acea ocasiune atunci, directorulu scolasticu Nifon Balasiescu, aru fi pututu infinitiâ nu numai aceste 21 de scóle, ci in tôte comunele române Dobrogea, cătă un'a, déca cărti didactice (Abecedarile) nu i aru fi lipsită căci numai atunci pentru copii din acele 21 scóle avea trebuinta de aproape 3000 exemplare; toti dascaliii cărtile pentru scóle le cereau dela directorulu, si acesta n'avea de unde sa li le dea ca pe acolo nici tipografii nici librarii nu suntu si din caușa lipsei de aceste cărti, fu silitu se inceteze provisoriu din acăsta frumosă missiune de a organisă scóle române in Dobrogea.

Acum iosa este neaperata trebuinta de infinitiârea unei scóle bune române in orasiulu Macinu, locu preste Dunare de Brail'a, orasiu mare, care cade tocmai in centrul comunei române din Dobrogea. In Macinu intre alte nationalităti (turci, bulgari, români), suntu 360 familii române, iér' bulgari numai vr'o 55 familii.

Români din Macinu, ómeni fără vrednică, si activi, vréu in multe sa imite pe fratii loru vecini din Brail'a si Galati. Ei

acum de vr'o 3—4 ani 'si facura o biserică nouă românesca, separata de cea bulgara: si acum de unu anu ridicarea si o scóla ierasi nouă, fără mare si frumosă, in care potu incapa 350 scolari — Ba acestu locu frumosu (Macinulu), pentru posibilitatea lui comoda ese alesu si destinat de cele 72 comune române din Dobrogea spre a fi resedintă unei episcopii nouă române (episcopia româna din Dobrogea), care lucru dorit de toti români, de-a se infinită aici o episcopia românesca, fă din inima salutatu si firesce mai întâi dupa datoria incunoscintiatu si cerutu dela prea fericitulu patriarcu alu Constantinopolei, pentru care prea fericirea sea, cu totu săntitulua seu Sinodul in 17 Octobre 1874, si dede aprobarea si archipastorésca sea binecuvantare prescriindu si formele ce trebuie sa se faca in acăsta privintia. — Totu asemenea si inaltu prea sănti'a sea archipiscopulu si mitropolitulu Calinicu, Primatulu României, rugatu fiindu de români din Dobrogea, că in acăsta privintia sa le stea intr'ajutoriu, si Prea Sânti'a grabnicu si bucurosu 'si dede inaltul seu archipastorescu consumtiemntu promitiendu in mai multe rânduri, totu putinciosulu seu concursu la unu asiá de frumosu si laudabilu actu religios-nationalu.

XII. Scóla centrala din Macinu.

Dar' acum, sa lasamu episcopia românesca din Dobrogea pentru alta data, si fiindu-ca localulu celu frumosu, spatiuos si comodu pentru scóla româna cea prin in demnul bravoru frati români din orasiulu Macinu facuta, dicu, ca fiindu-ca localulu acelei frumose scóle este dejă gât'a, necesitatea reclama neintârdiatu, că intr'ensulu sa se deschida o scóla frumosă româna, carei fiindu-ca orasiulu Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Galatiulu, unde vecinatatea acestoru orasie regulate precum si drumul de feru, acelor români pote inlesni multe necesităti, care in alte parti nu se potu află: de unde urmează, ca acea scóla din Macinu este situata tocmai in mijlocul Dobrogei, in malul dreptu alu Dunarei, aprópe peste apa de frumosele nôstre orasie comerciale Brail'a si Gal

interesanta despre teatrulu naționalu unguresc. Bîroul statisticu ne spune ca teatrulu naționalu vedese în tempul dela 1871—1877 unu deficitu de 1.120,000 fl. asiá dara unu deficitu anualu de aprópe dôue sute mii. Deficitulu acest'a s'a acoperit din list'a civila a imperatului si regelui si din mijlocele statului. Majestatea Sea a asignatu in anii numiti 820,000 fl. diet'a in acelasi tempu 240,000 fl. in cătu astadi deficitulu neacoperit este de 52,000 fl. Din fasciculu se vede mai departe cum a progresat deficitulu din anu in anu, incepndu in 1871 cu 121,000, fl. in anulu 1872 cu 129,000 si in 1873 cu 190,000. — Mai multe foi luându notitia despre datele aceste facu asemeneare intre subventiunea altoru teatre. Arata ca oper'a cea mare din Parisu are o subventiune anuala de 800,000 franci, teatrulu de curte, oper'a siteatrulu din castelu din Viena la o lalta au o subventiune de 280,000 fl., teatrulu de curte din Berlinu are 300,000 marce (1 marca face dupa cursulu de astadi 58—59 cr. v. a.) teatrulu ung. aprópe 200,000 fl. „Pester Journal“, luându de baza numerulu populatiunilor din cetătile numite, ajunge la conclusiunea ca teatrulu ung. e mai bine subventiunatu. In privint'a qualitatiei artistice nu indrasnesece a face asemeneare, pentru ca dice ca aru fi cu totulu in defavorulu ungurescu. — Ce voru dice la aceste date celelalte naționalităti, cari nu se bucura de subventiuni pentru alte scopuri mai intetitoré? — Nu respondem la acesta intrebare, cifrele de mai susu suntu destulu de elocinte.

* * „*Kel.*“ a descoperit ca nota-riul din Brani, Ioanu *Ratiu*, a life-ru cai pentru rusi in România. „*Kel.*“ da descoperirea sea sub resvera — si noi totu asiá.

* * *Unu complimentu jidano-ungurescu pentru ministru presiedinte Tisza.* „N. Arad. Ztg.“ scrie: Tisza este totudun'a gât'a cu responsulu că unu advocatu, este distinsu că unu judecatoriu, se apara că unu sofist, se lupta pro si contr'a pentru unu lucru, lu deslucesce pe acela-si lucru din mai multe puncte de vedere, precum i vine lui mai bine. Cu talentulu acestu mare, compusu din desteritatea si astutia cea mai fără de colore, trece Tisza preste unu numeru de dificultati, preste cari altulu s'aru fi potientu de multu. Col. Tisza a adus'o pâna acolo, incâtu, că capu alu opositiunei publice de statu, n'a ajunsu numai ministru presiedinte, ci si creatorulu unui pactu nou, mai reu decât celu vechiu si scie sa faca in susu tôte servitiele, iéra in josu sa tréca de martirulu unor impregiurâri strimtoritoré, neinvins. Colom. Tisza a adus'o pâna acolo incâtu că celu mai supusu servu alu Maj. Sele representa o politica esterna cu totulu opusa politicei curtiei, pentru că sa tréca insusu loialu si in josu naționalu. Fia-care altu ministru presiedinte s'aru fi potientu de un'a séu de alta din cele dôue afaceri, Tisza inse nu!

* * *Epizootia in secuime cerculéza neintreruptu in diurnalele magiare ardelene. Sciri private din Brasovu asecură ca epizootia este o scornitura, carea lovesce interesele comerciale cu deosebire ale Brasiovului.*

Continuarea contribuirilor de bani

pentru ostașii români râniti din România.
(Colect'a XXII.)

1. Dela dn'a Elen'a Hornoiu nasc. Lupu din Adony. 12 fl.
2. Prin dl'u Ioanu Illoviciu parochu in Rusciori dela Ioanu Illoviciu parochu 50 cr., Georgie Apoldianu 50 cr., Vas. Zbircia jun. 30 cr., Vasilie Neagoi 10

cr., Georgie Neagoi 10 cr., Nicolae Neagoi jun. 20 cr., Ann'a Zbircia 15 cr., Nicolae Zbircia 20 cr., Danu Cotora 15 cr., Ann'a Balas 10 cr., Georgie Trifanu 10 cr., Nicolae Apoldianu 10 cr., Ioanu Neagoi senior 20 cr., Mari'a Bungerzanu 15 cr., Nicolae Vermesanu 10 cr., Moisi Apoldianu 10 cr., Mari'a Neagoi Danila 10 cr., Ioanu Zbircia 15 cr., Ioanu Dragoi 10 cr., Nicolae Neagoi senior 10 cr., Petru Nicula 20 cr., Ilie Neagoi 10 cr.,

Sum'a: 15 fl. 80 cr.

Transportulu sumei din colect'a XXI publicata in nr. 81 alu „Telegr. Rom.“ cu: 2797 lei 55 bani si 2217 fl. 82 cr. v. a.

Sum'a totala: 2797 lei 55 bani si 2233 fl. 62 cr.

(Va urmá.)

Sibiu, 6 Novembre nou, 1877.
Iudita Macellariu
colectanta.

Continuarea contribuirilor de obiecte

pentru ostașii români râniti din România.

Dela dn'a Amalia Popu din Oca'a Sibiuului: 143 dgr. scame.

Dela dn'a Catina Tipeiu din S. Sebesiu, 890 dgr. scame.

Dela dn'a Susan'a Brote din Resinari: 3 camesi, 22 triangule, 10 fasii, 34 comprese si 18 dgr. scame.

Sibiu, 6 Novembre nou, 1877.

Iudita Macellariu
colectanta.

Burs'a de Vien a.

Din 26 Octobre (7 Nov.) 1877.

Metalicele 5%	63 80
Imprumutul nat. 5% (argintu)	66 90
Imprumut. de statu din 1860	112 —
Actiuni de banca	831 —
Actiuni de creditu	20 99
London	118 40
Oblig. de desdaunare Unguresci	78 60
" " Temisiorene	77 75
" " Ardeleanesci	75 80
" " Croato-slavone	— —
Argintu	105 50
Galbinu	5 67
Napoleonu d'auru (poli)	9 53
Valut'a noua imperiale germana	58 55

Nr. 222 — 1877.

Concursu.

Amesuratul parintescului ordinu consistorialu dto 26 Maiu a. c. Nr. 702. B. pentru vacant'a parochia Ruj'a de clas'a a III-a in protopresbiteratulu Nochrichului-Cincului-mare se escrie prin acésta concursu de nou cu terminulu pâna la 20 Novembre a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

- dela 60 familii române căt'a un'a ferdelu de bucate cu grauntiul, si dela 36 neorustici jumetate de ferdelu.
- folosulu de pe portiunea canonica pamentu aratoriu si de fenu 10 jugere 700 clasa I si II.
- venitele stolari statorite de sinodulu protopopescu.
- dela 96 familii căt'a un'a di de lucru cu palm'a.
- lemnlele trebuinciise de focu, si un'a curte parochiala pe care poporulu va cladi in curendu edificie recerute, — cari impreuna dau sum'a de 403 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta sta- tione au a-si asterne concursele in- struite in intielesulu stat. organicu pâna la terminulu indicatul la subscrissu.

Nochrichiu, in 25 Octobre. 1877.

In contielegere cu comitetulu pa- rochialu.

Oficiulu protopresbiteral.

G. Maieru m. p.

adm. ppescu.

Nr. 62 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de pa- rochu in parochia gr. res. *Andras-faleutu-românescu*, protopresbiteratulu Tarnavei-superiore, prin acésta se escrie concursu cu terminulu de 20. Novembre st. v; cu care postu suntu impreunate urmatorele emolumente:

- a casa parochiala cu edificela ne- cesarie pentru economia,
- b dela 58 familii căt'a un'a metresa cucuruzu cu grauntiul si 34 de metrese ovesu.
- c portiunea canonica constatatore din 8 jugere aratura si fenatiu.
- d stol'a usuata.

Concurrentii au a-si asterne peti- tiunile loru instruite in sensulu „stat. org.“ pâna la datulu supr'a scrisu la subsemnatulu oficiu.

Oficiulu protopr. gr. or. alu Tar- navei-superiore.

Alm'a, in 20 Octobre, 1877.

In contielegere cu comitetulu pa- rochialu.

Ioanu Almasianu m. p.

3—3

prot.

Nr. 296 — 1877.

Concursu.

La ordinulu Preavenerabilului Con- sistoriu archidicesanu Nr. 1593. a. c. de nou se escrie concursu la vacant'a parochia de clas'a I. in mater'a *Cuciulat'a* cu filia *Lupsia*, protopresbiteratulu Fagarasiului I. cu terminu pâna la 20 Novembre 1877 cal. vechiu, cându va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

- in bucate à 8 cupe vechi dela 250 familii,
- in bucate à 4 cupe vechi dela 40 veduve,
- asemenea si dela filia Lupsia dela 45 familii totu à 8 cupe cereale,
- precum si stol'a indatinata si ho- tarita prin sinodulu parochialu din 9 Octobre a. c. dela 335 familiu cu 1760 suflete. Cari tôte computate laolalta aducu sum'a de 800 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta sta- tione au de a-si asterne concursele loru instruite conformu statutului or- ganicu si dispositiunilor din anulu 1875, pâna la terminulu aratatu, la subscrissu.

Maturisantii voru avé preferintia. Fagarasiu, 20 Octobre 1877.

Petriu Popescu, m. p.

2—3

prot.

N. U. 866|1877.

Publicare de licitatiune.

De óre-ce adunarea generala a celoru siepte judetie nu a incuviintiatu resultatalu licitatiunei dela 23 Octobre a. c. pentru esarendarea dominiului acelorui siepte judetie, Talmaciulu asiá se pune pentru esarendarea acestui do- miniu pe 6 ani dela 1 Ianuariu 1878, unu terminu de o noua licitatiune, si adeca in 13 Novembre 1877 la 9 óre inainte de mediu di in cancelari'a universitatiei sasesci, cu adausulu, ca pretiulu, cu care se incepe licitarea, este 9300 fl. pe anu, dupa care suma suntu a se depune inaintea comissiunei de licitare, din partea doritorilor pâna a nu se incepe licitatiunea, 10% in bani gât'a, séu in hârthii de statu dupa cursulu dilei.

Cei ce voru obtiené arend'a suntu obligati, celu multu in 3 septamâni dela aprobarea contractului, a depune o cautiune egala cu arend'a de unu anu, fia in bani gât'a, fia in hârthii de statu, séu in realitati.

Condițiile licitărei si arendărei se potu cunoscere mai deaproape in can-

celari'a susu numita in órele de ca celaria obicinuite.

Din siedint'a adunăre generala VII judetie. Sibiu 25 Octobre 1877.

3—3

Nr. 1964|1877.

Publicatiune de licitare.

De óre-ce terminulu desipru pe 28 Octobre a. c. pentru licitatiunea rega- lelor de cărcimaritu in comun'a Sadu a remasă fără resultat, se desige ter- minu nou pe Domineca in 11 Novem- bre a. c. st. n. la 10 óre a. m. cu acelui adaosu, ca cărcimaritulu se va es- rendă eventualmente in locu de 6 nu- mai pe 3 ani, remanându in valo- celealte condituni.

Comun'a fiindu impartita in 2 fer- deli, se voru primi si oferte la fi-care ferdelu, pre lângă vadilu la ferdelu inferiora dela arend'a de pâna acum de 1531 si dela cea superioara de 1553 fl.

Resinari, 3 Novembre 1877.

2—3 Deta pretur'a cercuale.

Publicatiune.

In 18 Novembre a. c. inainte de am. la 11 óre se voru dâ in arenda in comun'a Kis-Ludas pe 6 ani dupa olalta adeca dela 1 Ianuariu 1878 pâna la 31 Decembre 1884 pe calea licita- tiunei:

1. Regalulu domenialu de cărci- maritu.

2. Vendarea in mare de spirtu si vinarsu care de siepte ani incóce a fostu purtata de unu diriginte contabilu.

Informatiune mai de aprópe da dirigintele contabilu Karl Fleischer in Kis-Ludas (Gussu). 2—2

Anunciu.

Subscrisulu amu onore a incuno- sciintiá pre onoratulu publicu, cum-ca amu deschis u cancelari'a advocatila in Timisior'a piati'a Losonczy Nr. 99

Manuila Ungurianu.

2—3 a-si edofioi advocatu.

Medicinae universae

Dr. P. Cioranu, ordinéza in tòte dilele dela 2—3 óre p. m. in locuint'a din piati'a inului (Flachszeile) Nr. 27.

Brasiovu, 1 Novembre 1877.

2—3

J. D. DOGE.

2—3

este dejá de totu mutatu si aran- giatu in nou'a sea bolta

Aradu, piati'a ca- pitala, la Nr. 32, in cas'a contelui Nadasdy.

si, că firma romana, 'si permite a recomandá in binevoitorí'a aten- tiune a on. publicu romanu asor- timentulu seu bogatu si prove- diutu cu cele mai próspective si toc- mai acum sositele marfuri in

pandieturi, lingerie, albituri, panure, po- stavuri,

si in totu feliulu de articuli de moda, pentru dame intocmai că si pentru domni; totu-deodata mai recomenda si